

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 212.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. septembra 1894.

Letnik XXII.

Zmaga krščansko-socijalne ideje.

Socijalna demokracija uprav zadnji čas napenja vse sile, da bi si pridobila novih udov. „Na Kranjskem se še ni mogla uvesti l. 1892 sklenena organizacija, vendar se trudi na vso moč zato“, (tako slove poročilo o kranjski socijalni demokraciji Verhandlungen des 4. öster. soziald. Parteitages 1894, str. 12). Res je: na vso moč se trudijo. List „Delavec“ jim podpira cela stranka, kakor je bilo skleneno letos na Dunaju; agitatorje jim plačuje tudi cela stranka in poleg tega jim ob vsaki priliki še pošiljajo govorniških močij z Dunaja in iz Grades. Trudijo se: to kaže „Delavec“ s svojim krepkim slogom; to pričajo mnogovrstni shodi, koder avgura Brozovič in Grablovič na temelju socijalno-demokratskega drobú vedežujeta o „razvoju človeštva“ in o svoji „zgodovinski misiji“. Dne 27. avg. so n. pr. imeli pri Perlesu besedo, kakor smo poročali; tam se je ustanovila „podružnica prometnih služabnikov“ — Dne 5. septembra se je „pri kroni“ ustanovilo „pekovsko strokovno društvo“; vsak teden trikrat imajo pri Nr. 1 poleg križankov „plesne venčke“, koder se goji pristna socijalna demokracija. To je razvidno že odtod, da imajo v kratki dobi svojega obstanka že mej bivšimi svojimi „tovarišicami“, šestnajstletno samomorilko, ki je v Ljubljanih valovih si končala svoje socijalistično življenje. Poleg tega imajo za dan 7. oktobra napovedan plesni venček v kazini in za 2. oktobra mesečni zbor svojega „splošnega delavsko-napredno izobraževalnega, pravo-varstvenega in podpornega društva v Ljubljani“.

Gibljejo se. Toda danes imamo prijetno dolžnost zabeležiti v zgodovini naše socijalne demokracije njen popolni poraz pri večeršnjem shodu v Kamniku dne 16. t. m., ki ga jim je zadalo slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani v zvezi z vrlim kamniškim meščanstvom.

Ob dveh popoldne, tedaj med naukom je večeraj pri Krištofu zasedla socijalistična šestorica jedino mizo na vrtu in tovariš Grablovič je z davno znanim govorom otvoril „javni shod“ predlagajoč za predsednika „tov. Železnikarja“. A to pot jim ni šlo po sreči. Shod je z velikansko večino izbral si za predsednika J. Gostinčarja, za podpredsednika Urbančiča in za zapisnikarja Potočnika, odbornike in ude slov. kat. del. društva. Gospodje socijaldemokrati pri predsedniški mizi so kisljih obrazov pobrali svoja kopita in se postavili kot navadni poslušavci mej množico. Govorili se Grablovič, kateremu je moral predsednik vzeti besedo; za njim J. Kalan, kamniški kapelan, ki je v navdušeno vsprejetih besedah zagovarjal krščansko socijalno stališče; potem je nastopil Gostinčar in je neovrgljivo dokazal neresničnost in škodljivost socijalno-demokratskih nazorov. Iz njegovega govora omenjamo za danes samo besede: „Današnji shod je pokazal, da je odklenkalo socijalni demokraciji na Kranjskem. Meščan g. Fajdiga je nato javno imenoval socijalne demokrate in posebno tiste, ki pišejo „Delavec“, lažnjivce; javno je tudi povdarjal, da je Grablo-

vič plačan agitator. In z zagotovitom, da je zastoj njihov napor v Kamniku je mej gromovitim odobravanjem sklenil svoje krepke besede. Za njim sta govorila Brozovič in Grablovič, ker je poslednjega pustil dr. Krek govoriti pred seboj.

Stare fraze o krščanskem in židovskem kapitalu je pregreval prvi; drugi pa je v dveurnem govoru dokazoval, kako vztrajen je socijalist, kadar se gre za to, da bi za njim kdo ne imel priložnosti pokazati prave cene njegovih trditvev. Vspah njegovega nesmiselnega govorenja je bil ta, da je bilo vse poslušalstvo razburjeno in da je najodločnejše zahtevalo, naj odstopi. Mej šumom in krikom je sklenil vladni komisar g. Klein ta shod in jeze poparjeni so jo pobrali socijalisti brez dvojbe s tem trdnim sklepom, da jih nikdar več ne bo v Kamnik.

Krščansko-socijalna ideja je slavila večeraj svoje zmagoslavje. Katoliški slovenski delavci in vrlji Kamničanje so pokazali, da se zastoj trudi materijalistična garda, izpodkopati ljubezen do Boga in do domovine iz slovenskih src. Mi izražamo le trdno upanje, da ta zmaga resnice ni bila zadnja in da tudi prvi socijalistični poraz ni bil zadnji.

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 16. sept.

Pri najlepšem vremenu so se danes dopoldne peljali člani delegacije k kraljevemu dvorcu. V avdijenčni sobi so se delegati postavili v polukrogu okrog prestola. Tu so že bili skupni ministri, ministerski predsednik Windisehgrätz, najvišji komornik in gardni kapitan. Točno ob dvanajstih je prišel cesar in predsednik Chlumecki ga je nagovoril in izrazil čuvstva lojalnosti in globoke udanosti in zvestobe avstrijske delegacije do prestola. Delegacija bode si prizadevala, svojo odgovorno nalogo, vestno ozirajoč se na davčno zmožnost prebivalstva, izvršiti z ono patrijotično požrtvovalnostjo, ki je tradicijonalna pri tej korporaciji.

Prepričana, da cvetoč razvoj duševnih in gmotnih sil narodov povečuje brambeno zmožnost države in da so dobre finance in vrejeno denarstvo potrebni pogoj za razvoj vojne sile, se bode avstrijska delegacija na to ozirala, da njeni sklepi ne bodo spravljali v nevarnost trajnega ravnotežja v državnem gospodarstvu, ali pri tem bode pa vendar zadostila vsem zahtevam, ki se priznajo za neobhodno potrebne za razvoj naše vojne in vojne mornarice.

Prebivalstvo vé, da s temi težkimi bremenii pomaga ohraniti mir in se Vašemu velečastvu zahvaljuje, da si vedno prizadeva za ohranitev dragocelega miru. Vsi narodi države pa tudi dobivajo slednji dan neštivilne dokaze Vaše očetovske skrbi za njih kulturne in gospodarske koristi. Vsi vidijo v Vašem velečastvu najpravičnejšega ravnodnika v prepору nasprotnih zahtev in teženj in se čudijo brez primerni udanosti ljubljene cesarja svoji težavni nalogi. Zato je pa dinastično čuvstvo pri nas tako globoko vkoreninjeno in je tako znamenit faktor v našem javnem življenju in jedna najtrdnjših vezij te raznolične države, zato pa za Vaše velečastvo bidejo vsa srca v iskreni ljubezni in se oglasi povsod nehlinjeno veselje, ako stopite mej narod.

Ponosni in srečni smo, da pozna vsa Evropa iskrenost mej vladarjem in narodom, in veseli nas, da tudi v inozemstvu občudujejo in spoštujejo našega ljubljene cesarja.

Naj božja previdnost tudi milostljivo ohrani roko, ki nas varuje vnanjih sovražnikov in nam z neizcrpljivo potrpežljivostjo kaže pot k notranjemu miru, da vodi še dolgo žeslo avstrijskih narodov. Mi Boga iskreno prosimo, da varuje in blagoslavlja vsa dela Vašega velečastva.

Ta govor je bil navdušen vsprejet.

Cesar je odgovoril, da ga napolnjujejo z odkritosrčno zadovoljnostjo zagotovila odkritosrčne udanosti in se zato vam odkritosrčno zahvaljujem. Veseli me, da se je upanje, da se ohrani in utrdi evropski mir, katero sem izrazil, ko so bile zadnjič zbrane delegacije, potrdilo v sedanjem evropskem položaju, in da jako prijateljski odnošaji, katere gojimo z vsemi vlastmi, opravičujejo nado, da bomo tudi v bodoče mogli mirno in brez ovir pospeševati razvoj in blaginjo svojih narodov. Vendar je potrebno in moja vlada smatra za svojo dolžnost, da neprenehoma skrbi, kakor druge države, za razvoj vojne sile. Proračuni moje vojne uprave so vrejeni po progresiji, katera se je lani naznanila delegaciji in je drugo leto še pričakovati, pri čemer se je pa varčno gledalo na naše finančne razmere.

Bosna in Hercegovina bodeta tudi letos mogli troške za upravo poplačati iz svojih dohodkov.

Priporočujoč vam, da sebi predložene predloge s patrijotično previdnostjo pregledate, pričakujem, da boste podpirali mojo vlado v njenem delovanju in vas pristrčno pozdravljam.

Delegati so z navdušenimi klici vsprejeli cesarjev nagovor. Potem je knez Windischgrätz predstavil člane delegacije cesarju, in je cesar nagovoril vsacega delegata in ob polu jedne ure je bila delegacija odpuščena.

Ob jedni uri popoldne je pa cesar vsprejel člane ogerske delegacije vpričo skupnih ministrov in ogerskega ministerskega predsednika dr. Wekerla. V imenu delegacije je cesarja pozdravil predsednik Ludovik Tisza. Delegacija bode smatrala za svojo dolžnost iz udanosti do prestola in s tem tesno združenih interesov naroda natančno pretresati predloge, ki jih predloži vlada. Skrbeli bodemo, da se preveč ne nategnejo moči države, ker je to v skupnem interesu prestola in naroda, ali vendar smo pripravljani vse dovoljiti, ker je neobhodno potrebno za brambo države in njene veljave, če tudi se morajo napeti gmotne moči države, ker smo prepričani, da je to v interesu naroda in prestola. V tem vidimo najboljšo jamstvo za mir, kakor tudi v trodržavni zvezi. Če je že važno ohranjenje miru v kulturnem in gospodarskem oziru sploh, je posebno važno, da vsaka država more sedaj, ko se v vseh evropskih državah glede državne in družbene organizacije pojavljajo nove nasprotnne težnje, vso svojo pozornost obračati notranjim stvarim. Mi gojimo trdno upanje, da se Vašemu velečastvu in prizadevanju vlade posreči ohraniti mir. Kakor vselej, se tudi sedaj ozira narod na ustavnega vladarja, ki skrbi jednako za vse narode. Predsednik je še končno naglašal narodova čudstva udanosti in izrekel željo, da Bog vladarja še dolgo ohrani.

Cesar je odgovoril jednako, kako v avstrijski delegaciji in temu odgovoru so sledili burni eljen-

lici. Ministerski predsednik Wekerle je na to predstavljal cesarju člane delegacije in s tem je bil končan vsprejem.

Iz mladočeškega tabora.

Dokler so Mladočehi imeli opraviti s Starimi, bili so jedini bratci med saboj, a sedaj so si srdito v laseh. „Najboljšega junaka“, dr. Herolda, nazivlje eden njihovih listov, praznega blebetača; drugi „odličnega mladočeškega poslanca“ imenuje Judeža, češ, da mladočeške slabosti za denar razkriva v židovski „N. Fr. Pr.“, tretji roti svoje bralce, naj kot radikalci med radikalci z glavami bijejo ob zid opozicije. Na površje silijo „naprednjaki“, skrajno levo krilo mladočeško, a središče in desno krilo si ne vesta pomagati, ker vodje ne morejo ukrotiti divjih duhov, katere so klicali. Pred letom dnij so volilci izražali še jednoglasno zaupnico, danes se končavajo shodi s preprirom in psovanjem.

Minolo nedeljo je imel v Kraljevem Gradu shod tamošnji mladočeški politični klub. Na dnevnem redu so imeli predmet o „koristi civilnega zakona in pogreba.“ Mladočeški naprednjaki kot opice posnemajo Mažare v liberalnosti. Shodu je predsedoval poslanec Formánek, o civilnem zakonu in pogrebu je poročal neki Červinka, obžalujoč, da je civilni zakon premalo razširjen, dasi je v republikanskih deželah že vpeljan. Temu so krivi duhovniki, ker se upirajo civilnemu zakonu, kateri bi bil cenejši (!). Istotako so potrebni civilni pogrebi z narodnogospodarskega in zdravstvenega stališča. Torej, Mladočehi zahtevajte civilni zakon in pogreb, ki značita napredek sedanjega časa! To je torej sedaj novo bojno géslo mladočeških naprednjakov.

Posl. Formánek se strinja s predgovornikom. Vrednik naprednega lista kraljedvorskega Langer prečita cesarski reskript z dne 12. sept. 1871, vladni komisar pa mu prepove dalje govoriti o reskriptu. Nato Langer ostro graja mladočeško politiko in glavno glasilo „Narodne Liste“, rekoč: „Naš program je svobodomiseln in mnogo določnejši, nego mladočeški. Pravijo nam, da sme otroci, toda niti dr. Rieger niti Havliček nista bila starejša, ko sta stopila v javnost, kakor naprednjaška voditelja Hajn in Rašin. Če mi očitamo kateremu poslancu, da si je za kako narodno pravdo dal plačati 3000 gold., pravijo, da jih obiramo, a blatijo se sami. Mi smo nezabogi (ateisti), posl. Spindler in Štastny sta tudi ateista, Sladkovsky je bil pravoslaven, na veri torej ni ležeče. V mladočeški stranki, ki se vedno prelevlja, je nekaj staročeške krvi, iz pravih Mladočehov so se porodili naprednjaki, staročeško kri predstavljajo sedanji Mladočehi. Mi se od mladočeškega programa nismo toliko oddaljili, kakor realisti in vendar jih trpé v mladočeški stranki. (Posl. Formánek: Ali morali so se podvreči). Kakor nobena stranka ne more obstati brez mladeži, tako ne Mladočehi brez nas.

Končno Formánek izraža upanje, da se bode prepir med Mladočehi in naprednjaki poravnal na zaupnem shodu dne 23. t. m. Mladočehi se torej že tolažijo z resignacijo. „Našemu narodu se bode morda vendar še bolje godilo!“

Katoliško gibanje mej delavci.

Praga, dne 9. sept.

III.

V četrtem oddelku, „Delavna doba“, poroča Brož, rudokop iz Kladna. Na tiste delavce, ki imajo težko in utrudljivo delo, se je posebno ozirati. Osemurno delo je pri nekaterih strokah možno, da bi se izdelovanju kar nič ne škodovalo. S tem bi se odstranilo dvojno zlo: 1. Delavcem bi se polajšalo, in 2. ljudem brez dela bi se preskrbelo delo. Vendar pa se mora zavreči socijalnih demokratov zahteva splošnega osemurnega dela. S tem bi se nekaterim obrtnim podjetjem jako škodovalo. — Delavec potrebuje nedeljskega in prazniškega miru z npravnega, človeškega in narodnogospodarskega stališča. To se mora nestrpnno zahtevati. Izvzete so tiste stroke, koder se delo ne more prenehati brez velike škode. Rudo- in premogokopi niso zato, da bi se akordno delo popolnoma odstranilo. Delo žen in deklet v tvornicah in rudokopih popolnoma zametujejo. Delavcu naj se pošteno plača njegovo delo in on bo že poskrbel za svojo družino.

Malina iz Nachoda primerja nedeljski počitek na Nemškem z našim in zahteva, naj bi tudi uradniki imeli nedeljski počitek.

Schwarz iz Prage dokazuje, da nedeljski mir rušijo: 1. židovski kapitalizem, 2. mali obrtniki, 3. delavci sami, 4. vlada s svojim liberalnim zakonom, kateremu se je lahko ogniti.

Kura, odposlanec brnske tkalsko-suknjarske družbe, si želi, da bi bil strogi počitek ob nedeljah in praznikih, protestuje pa proti programu pariških socijalnih demokratov, ki zahtevajo katerikoli si bodi dan v tednu v svoj počitek.

O delavski dobi govori več delavcev v tem smislu, naj se po vseh tvornicah uvede osemurno delo, ker jih je mnogo brez dela; mali obrtnik in rokodelc naj pa delata po 10 ur. Kdor bi prestopil to dobo, naj se strogo kaznuje.

Na to se sprejme Jiroušek v govor, naj se uvede v tvornicah, v vseh velikomehaničnih in trgovskih strokah po sklepu avstrijskih obrtnikov iz leta 1890 in pri vseh težavnih ali zdravju škodljivih delih neprestopna osemurna delavska doba, za male obrtnike in rokodelce pa deseturna, da bi mogli se ustavljati konkurenci velikih obrtnikov.

Precej živahen razgovor se je razvnel o akordnem delu. Razni pomisleki so se izražali; pred vsem pa se je ponavljalo to, da mora biti bolje plačano. Takozvane „premijske“ se morajo odstraniti, ker izsajajo delavca, ki prenapenja svoje sile, da bi dosegel premijo. Ripp iz Brna sodi, da se predlog o akordnem delu ne da izvesti, zahteva pa, naj se delavci strokovno izobrazujejo.

Ravno tako se je vnela živahna razprava o ženskem delu v tvornicah. V obče se je naglašalo, da ženska ni za tvornico. Ripp je naglašal: zastoj si želimo preosnovati, če pustimo, da bi tvorničar zlorabljal naše žene in hčere. Če tvorničarju vzamemo ženo iz tvornice, smo mu vse odvzeli. Zena jemlje v tvornici svojemu možu kruh, propada prostituciji. Z moralnega stališča moramo povdarjati svoje načelo; žen namreč nimamo zato, da bi se mučile in prostituirale v tvornicah.

Vsprejela se je ta-le resolucija:

1. Delo ob nedeljah in praznikih bodi tako prepovedano, da bodo imeli delavci te dni 36 ur pokoja in da jih bodo h krati mogli posvečevati. Kje ne more brez velike škode prenehati dela te dni, tam bodi delavcu odmenjen jeden dan v tednu za 36urni počitek, vendar pa se mora paziti zraven na to, da bo imel delavec počitek vsako drugo nedeljo ali praznik.

2. Pri vseh rudo- ali premogokopih in pri vseh strokah mehničnega strojnega velikega proizvajanja trgovskega in obrtnega, vzlasti pri težkih in zdravju škodljivih delih (žveplenaricah, kemičnih tvornicah, jeklarnicah in pod.) se uvedi osemurna delavska doba. Pri malem obrtu, pri rokodelstvu, kupčijstvu, stavbah in drugih strokah se uvedi najvišja (neprestopna) deseturna delavska doba.

3. Delo brez prestanka se dovoli samo pri tacihi podjetjih in tako, da se delavci menjajo, koder ni mogoče proizvajanja in dela prerušiti brez velike škode.

4. Akordno delo se pošteno plačuj in pogodba se drži.

5. Žensko in dekliško delo se popolnoma odstrani iz mehaničnih tvornic in ponočno moško delo se čim največ omeji.

S tem se je završil prvi dan tega preznamenitega shoda. Dosedaj so pač avstrijski katol. shodje, mej njimi tudi brnski češki in slovenski, zahtevali delavcem pravico in se posvetovali o njih; izmej delavcev so si samo socijalni demokratje sestavili svoj načrt seveda na popolnoma materijalističnem temelju. Prvič so se tu delavci iz več dežel sestali v posvete in pokazalo se je že prvi dan, da je bilo to neizrekljivo potrebno.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. septembra.

Češt in galjska razstava. V Pragi se je osnoval odbor, da priredi izlet v Levov na razstavo. Mnogi Čehi so mislili, da bi se to spodobilo, ker so tudi Poljaki bili prišli v velikem številu na razstavo v Prago. Predno se je pa o tem sklepalo, je pa mladočeški poslanec Fort, ki je bil tudi v tem odboru, vprašal izvrševalni odbor mladočeške stranke. Izvrševalni odbor je pa sklenil, da se naj Čehi razstave ne udeležijo, ki ima političen značaj, namreč le preočitno se kaže v Levovu teženje utrditi se z Nemci in vedno trdneje se zvezati z liberalci. Fort je zaznanil sklep izvršilnega odbora mladočeške stranke odboru za pohod razstave, in naznanil, da

se on zatorej ne more dalje udeleževati odborovih del. Drugi člani se s Fortom niso popolnoma vjemali, a vendar so sklenili, da se vsa stvar popusti.

Proslavljenje Košutovo. Dne 19. t. m. se bode v Budimpešti proslavljajal rojstven dan Košutov. To slavnost priredi „Košutovo žensko društvo“ katero je bilo priredilo tudi slavnost ob godu Košutovem dne 28. avgusta. Tedaj je bila božja služba v luteranski cerkvi, pri kateri je luteranski propovednik Aleksander Horvat naglašal potrebo, da naj Košutov duh vedno plava nad narodom in njegovo sveto ime ostane v večnem spominu. Zato ga veseli, da se je osnovalo posebno žensko društvo, ki skrbi za proslavljenje Košutovega spomina, katero naj ovenča božji grob. Po službi šli so na grob, kjer so govorili in peli, ter nanj položili vence. Nad 200 gospej je bilo v črnih oblačilih. Tudi nezavisna stranka je bila položila več vencev na grob. Za Košutov spomenik v Budimpešti se je dosedaj nabralo že 150.000 gld. Občinski zastopi dovoljujejo večje svote v ta namen. Pa tudi v drugih mestih se mu postavijo spomeniki. Pomenljivo je, da tudi vladni listi za ta spomenik nabirajo in da posebno časopisi za mladino neprestano proslavljajo velikega mažarskega rodoljuba.

Belgija. Mej belgijskimi liberalci doseglo se je porazumljenje za bodoče volitve. Zmerni in napredni liberalci bodo postavili skupne kandidate. Nekaj mandatov so hoteli prepustiti delavcem, ki pa ne marajo za ta kompromis, in bodo postavili svoje kandidate. Delavci posebno ne marajo voliti zmernih liberalcev, ki so z vso silo se upirali občni volilni pravici. Liberalna stranka nima prav posebnega upanja, da zmaga, posebno če jo pri ožjih volitvah delavci ne bodo podpirali. Konservativci tudi pojdejo složni v volilni boj in je zatorej upanje, da obdrže večino. Kaj gotovega pa nobeden ne ve, ker je število novih volilcev večje nego starih.

Japonske vojne čete napredujejo na Koreji, če je verjeti njih poročilom. Pri Gensanu je oddelek Japancev pognal v beg Kitajce in jim vzel močno postojanko pri Seng-Čenu. Kitajci so zgubili mnogo vojakov. Kitajci so se umaknili, ker so se bali, da jih Japonci obkolijo. Pri Peng-Sanu je pa bil manjši boj. Kitajci so se umaknili. Japonci so prekoračili reko Taj-Dong, da bodo od desne strani prijeli Kitajce. Japonski maršal grof Jamagata je prišel na bojišče in prevzel glavno poveljništvo. On misli še pred zimo dati kako odločilno bitvo. Kitajci pa skušajo spuntati Korejce proti Japoncem, da jim oteže bojevanje. Nekoliko se je jim to že posrečilo. Ker Kitajci dobivajo še vedno nove čete na bojišče, in poročila tudi niso zanesljiva, se še nič ne ve, kdo da bode končno zmagal.

Slovstvo.

Staroslovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. Sestavil dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. Mehko vezana po 1 gld. 50 kr. Na Dunaju. V c. kr. zalogi šolskih knjig. 1894. Str. LX + 180 v 8°.

V u v o d u čitamo 10 kratkih razprav, in sicer: 1. indoevropski jezik in rodovi slovanski, 2. sorodnost slovanskih jezikov, 3. črtice o prosveti starih Slovanov, 4. slovenske naselbine v IX. stoletju, 5. državne in cerkvene razmere Slovencev do X. stoletja, 6. sv. Ciril in Metod, 7. staroslovenska književnost, 8. staroslovensko pismo, 9. staroslovenski jezik, 10. staro- ali panonskoslovenski spomeniki.

Te Razpravice so spisali slovenski šolniki, in sicer nadzornik J. Šuman, ravnatelj Fr. Hubad in D. Nemanjč, profesorji S. Butar, dr. Fr. Kos in dr. J. Sket.

Na str. 1—86. se nam podaja kratka staroslovenska slovnica; ista obseza I. glasoslovje, II. oblikoslovje in III. nekatere posebnosti iz stsl. skladnje.

Tretji del knjige obseza na str. 87—139. staroslovensko berilo. Vzgledi so vzeti iz šestih glagolskih spomenikov, in sicer: I. iz zografskega evangelija, II. iz spomenika „Glagolita Clozianus“, III. iz Marijinskega evangelija, IV. iz Asemanijevega evangelija, V. iz sinajskega evhologija, VI. iz sinajskega psalterja. Izmej cirilskih spomenikov čitamo vzgled I. supraselskega zbornika in II. iz Savinega evangelija ali Savine knjige. Evangelij sv. Lukeža V. 1—11 je tiskan v glagolici, vsi drugi primeri pa cirilici.

Konec knjige na str. 140—177. je kratek staroslovenski slovarček, ki bode brez dvombe lajšal čitanje stsl. spomenikov ne samo našim učencem na srednjih šolah, temveč vsakemu,

medor se hoče samevolje učiti prekrasnega slovenskega jezika. Vis. ministerstvo je dne 27. velikega srpana t. l. št. 20.039 to čitanko potrdilo kot učno knjigo, in torej se lahko že to šolsko leto rabi po naših srednjih šolah. Knjigo je prav lepo in pregledno natisnila tiskarna Mehitaristov na Dunaju.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dne 7. avgusta 1894 leta v Novem Mestu.

(Dalje.)

Družbini šolski zavodi.

4. A podajmo se k družbinim šolskim zavodom! O njih zgodovinskem razvoju ne sodi Vas zdaj obveščati, saj se itak vsak družbenik lahko o njem pouči v prejšnjih »Vestnikih«, ki zabeležujejo vse važnije podatke.

a) Začnimo pri najstarejšem zabavišču v Celju, katero se je omislilo slovenskim starišem, da so v preteklem letu vanje pošiljali 59 otrok. Vrtec je prav dobro uspeval pod vodstvom častitih šolskih sester, katere vzgojevalne moči družbinemu vodstvu nakladajo relativno najmanj stroškov, s čemur mora osobito naša družba poštovati.

b) Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu je zbiralo nad 70 otrok in je pristno semenišče.

c) Za »prvo slovensko osnovno šolo pri sv. Jakobu v Trstu«, katera se je letos razširila že v petrazrednico, in je tako ta naša šola prva in jedina slovenska petrazrednica na vsem Primorskem, kar je vsekako značilno za primorske razmere, a mislimo tudi častno za našo tu se v blesku kažejo res vseslovensko družbo. Njeno voditeljstvo je obelodanilo letos »šolsko poročilo, katero obsega vso šolsko kroniko od l. 1887. do letošnjega šolskega sklepa. Prav želeli bi bilo, da bi tako poročilo dobil v roko vsak naš družbenik, vsak rodoljub, ki se je spominjal naše družbe, videl bi, da ni zastoj položil svojega obola na domovinski žrtvenik. To šolo je obiskovalo 320 otrok in bilo bi jih še več, da je prostora. Ta po naši družbi dani dokaz, ki nas stane že čez 20.000 gld., ni še menda zadostno spričalo temu, da je prav v mestu Trstu dovolj slovenskega življa ne samo za jedno šolo, nego še za dvakrat toliko. Ako pomislimo na te ogromne žrtve, skoro bi rodoljubu krvavelo srce: ad quid perditio ista? k čemu ta potrata? — rajši bi denar dajali stradajočemu težaku — — pa ne, človek, ki res ljubi svoj narod, žrtvuje zanj do zadnjega bora, ker noče, da bi njegov narod poginil dušne smrti — osobito ne oni čili narod, ki je tam ob modri Adriji bramba katoliški cerkvi in avstrijski državi.

Družbino vodstvo je še voljno žrtvovati za slovensko šolstvo ob Adriji, dok pravične — in gotovo ne pretirane — zahteve slovenskih roditeljev zmagajo, in te bodo konečno morale zmagati.

Nameravane premembe v učiteljskem in vzgojevalnem osebju se v Trstu radi mnogih zaprek letos še ni moglo izvršiti. (Dalje sledi)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. septembra.

(Poslanec Šuklje — dvorni svetnik?) Listi poročajo, da bode poleg grofa Stürgkha v nekaterih dneh imenovan dvornim svetnikom tudi profesor Šuklje, ter bode kot referent pridržen naučnemu ministerstvu. O takem imenovanju prof. Šukljeja so večkrat pisali, a vselej se je Rahela izmuznila Šukljeju — Jakobu iz rok, dasi zanj služi prav kakor težak; tako kaže tudi sedaj, vsaj, ako je »Vaterland« dobro poučen, ki piše, da to zadeva le mesto, katero je vsled imenovanja profesorja Hubada ravnateljem na pripravnici pri naučnem ministerstvu izpraznjeno in kamor bode poklican zopet kak Slovenec.

(Občinski svet ljubljanski.) Dnevni red seji občinskega sveta ljubljanskega v torek 18. dan septembra 1894, ob 6. uri zvečer, v mestni dvorani. I. Oznanila predsedstva. II. Stavbinskega odseka poročilo a) o oddaji gradnje šolskega poslopja na barju; b) o Filipa Zupančiča prizivu v stavbinskih stvareh; c) o J. Perdana prošnji gledé stavbinske črte pri njegovem stavišču na Resljevi cesti; d) o deželne odbora kranjskega ponudbi gledé nakupa nekaterih stavbinskih parcel za muzejem na Tržaški cesti. III.

Pravnega in personalnega odseka poročilo a) o deželne odbora kranjskega določilu z dne 15. avgusta letos gledé javnih napisov; b) o načrtu darilnega pisma gledé mestne drevesnice za stavišče novemu gimnazijskemu poslopju; c) o načrtu pogodbe mestne občine z erarjem in ljubljansko škofijo radi odstopa nekaj javnega sveta vsled razširjenja državnega kolodvora; d) o načrtu pogodbe z državnih železnic upravo gledé oddaje vode iz mestnega vodovoda državnemu kolodvoru; e) o Josipine Andretto prošnji radi nekega odpisnega dovoljenja; f) o prošnji uradnega sluga Jakoba Kopača za umirovljenje; g) o stražnikove vdove Marije Strniša prošnji za penzijo; h) o policijskega komisarja Fr. Podgorška potovalnem poročilu. IV. Finančnega odseka poročilo a) o ponudbi gledé nakupa stavišča št. 1 v I. skupini (pri Lattermanovem drevoredu); b) o ponudbi gledé nakupa nekega občinskega zemljišča na Golovcu; c) o doelitvi kredita za predpriprave gledé električne naprave za Ljubljano; d) o škontrovanju mestne blagajnice dne 25. maja letos; e) o norimberškega društva »Avstrija« prošnji za podporo.

(Zlata maša.) Iz Križev pri Trziču: Zelo slovesno je obhajal kriški župnik č. gosp. Fr. Vohinc zlato mašo. Farani so za ta dan storili vse, da so pokazali, kako ljubijo svojega duh. pastirja. Prišlo je g. zlatomašniku mnogo čestitek od blizu in daleč. Čestitali so mu tudi prevz. knezoškof ter ga imenovali za duhovnega svetnika. Preblagemu zlatomašniku na mnoga leta!

(Družba sv. Mohorja pa »N. Fr. Presse.«) Poročal je »Slovenec« svoječasnno o predrznom napadu velike dunajske židinjne na našo družbo sv. Mohorja, katero je hotel neki celovski podkupljeni dopisun z vso silo očrnuti in ovaditi kot politično društvo. Namen dopisu je bil preočivideti, dopis sam pa tako plitvo-nesmiselno skovan, da vstreza pač samo čitateljstvu, kakoršnega je vredna »N. Fr. Presse.« Tudi celovski dopisnik »Südst. Post.«-e je zavrnil krepko oni drzni napad, da se židovski dopisun kar zviija pod udarci, ki padajo nanj. To kaže v novem dopisu, ki ga je dne 12. t. m. objavila dunajska židinja in ki kaže vso plitvost in duševno siromaštvo dopisunov glavnega koaliranega židovskega glasila! Tudi temu zadnjemu obnemoglemu pojavu židovske predrznosti in nesramnosti je primerno odgovoril celovski dopisnik v zadnji »Südst. Post.«

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela 5. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne svojo 78. vodstveno sejo, katere so se udeležili: Tomo Zupan (prvomestnik), Anton Koblar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik), in Andrej Zamejic. — Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imela družba do 1. sept. t. l. 10.740 gld. dohodkov in 11.476 gld. stroškov; primanjkljaj je torej narastel na 736 gld. Družbino premoženje znaša sedaj 15.496 gld., bode se pa tekom prihodnega leta porabilo v namerovano razširjenje družbinih zavodov. Po blagajnikovem poročilu je še več podružnic zaostalo s svojim letnim doneskom, zato se prosijo one, katere svojim dolžnostim še niso zadostile, da to kar najpreje store. — Ko se odobre nekaterih podružnic ukrepi, rešite še dve prošnji glede ustanovitve šolskih zavodov in se podeli razpisana služba na družbeni peterorazrednici pr svet. Jakobu v Trstu, prvomestnik zaključil sejo ob 6. uri zvečer.

(Poročil se je dne 16. septembra v Železnikih gospod Ivan Brus, c. kr. rudniški pisar v Idriji, z gospdč. Marijo Kumovo. Čestitamo! Vrlemu tajniku katoliške delavske družbe idrijske: Na mnoga leta!

(Dopolnilne volitve za kor. dež. zbor.) Volilne gibanje za bližajoče dopolnilne volitve za koroški deželni zbor je prav živahno. Od katoliške strani, slovenske kakor nemške, priredilo se je več vol. shodov, ki so bili dobro obiskani in so se obnesel povsem povoljno! Tudi »bauernbund« je priredi dva, precej piškava shoda. Zboroval je tudi v Blačah, ker je svojo modrost prodajal tudi dr. Abuja — pa zastoj, pri prvotnih volitvah je v tej občin zopet prodrla slovensko-narodna stranka. Slava!

(Iz celovške škofije.) Č. g. Anton Pušl, župnik na Tholici, je stopil v stalni pokoj. — Mil. gospod knezoškof bodo dne 21. t. m. posvetili dijakona Vek. Umlauf-a v mašnika. — Za kn. šk. ord. komisarja na celovski c. kr. gimnaziji, realki in meščanskih šolah so mil. knezoškof imenovali veleč. g. kanonika G. Bittner-ja, namesto odstopivših dr. Val. Müller-ja in A. Bauer-ja. — Odpovedal se

je župnji Maltein č. g. župnik J. Obereder, ki gre za provizorja v Nemški Grebinj. V Maltein pride č. g. provizor Fr. Vacha. — Č. g. Iv. Schwinghaackl, provizor v Silberegg, zapusti škofijo in gre kot spovednik k usmiljenim sestram v Zagreb. V Silberegg gre za provizorja č. gosp. Pr. Matevžič, kaplan v St. Urbanu. — Umrl je dne 14. t. m. č. g. Jožef Rainer, župnik v Kaplji na Grobniškem polju, star 53 let. N. v m. p. l.

(Duhovne vaje v Celovcu) za duhovnike celovške škofije vršile so se v drugič od dne 11.—14. sept. Vodil jih je, kakor tudi prve č. o. rektor Milz S. J. Prišlo je 60 č. gg., k prvim pa 47.

(Župnijski izpit) bode letos zopet od dne 25.—27. sept. v Celovcu, ker se je bilo prvokrat oglasilo veliko gospodov. Sedaj bode delalo izpit 12 č. gospodov.

(Iz Cerkna) 14. sept. Cirkno obiskal je v petek dne 7. t. m. cesarski namestnik v Trstu, ekscelenc vitez Rinaldini. Pripeljal se je nenaznjen o najslabšem vremenu naravnost iz Gorice. Ogledal si je vse urade, k kosilu povabil je načelnike ces. in civilnih oblastnij. Mudil se je v Cerknem samo 3 ure. Drugi imeniten gost prišel je v C. v nedeljo dne 9. t. m. zvečer, kot gost vlč. g. dekana, naš drž. in dež. poslanec vlč. g. dr. A. Gregorič. Slučajno bila je v ponedeljek volitev okr. cestnega odbora, tako, da je mogel g. poslanec spoznati občinske starašine cerkljanskega okraja in ti le njega. Izrazili so mu nekateri svoje težaje in želje, katere je obljubil po moči podpirati. — Proti večeru zbrala se je g. poslancu na čast lepa družba, pri kateri se je v napitnicah in s petjem izraževalo veselje, da imamo med seboj poslance, kateremu zaupamo. Pa tudi vč. g. poslanec ni mogel zadoosti pohvaliti delovanja cerkljanske hranilnice in posojilnice, o kateri se je izrekel, da celo prekosi s svojo natančno upravo veliko enakih zavodov. Da je ta zavod res koristen, kaže promet 150.000 gld. od novega leta do sedaj. Tudi pevski zbor si je zaslužil pohvalo g. poslance. V torek zapustil je g. poslanec Cerkno, ter omenil, da se o priložnosti vrne poročat v svojem delovanju v drž. zboru.

(Vlak iz tira.) Iz Il. Bistrice: Sobotni reški polnočni tvorni vlak je na tukajšnjem kolodvoru zaradi napačnega znamenja skočil z dvema vagonoma iz tira. Vlak je imel radi tega zamude šest ur. Stroj se je zelo poškodoval, druge nesreče ni bilo.

(Volka) pripodil je sneg izpod Triglavskih gora v Gorenje Novake na goriško-kranjski meji. V teku tedna ga je pastir dvakrat opazil, dekla enkrat zvečer blizu hiše. V petek dne 14. t. m. pa je sam gospodar pasel govejo živino, pastir se ni upal od hiše; volk se pripodi iz gozda ter požene čedo proti domu Lovcev, katerim je gospodar to koj, naznanil, zverina ni marala čakati.

(Sezona slovenskega gledališča v Ljubljani) se prične dne 27. septembra »Dramatično društvo« nznanja, da je ukrenilo vse potrebno, da se bo tretja sezona vršila častno za slovensko dramatikó. V ta namen se je pripravljalo celo poletje, preskrbel se je obšireu, nov in zanimiv dramatični in operni repertoar ter se je izdatno popolnilo igralno osebje z novimi močmi. Vprizorile se bodo izvirne slovenske nove igre, mej drugimi g. A. Funteka »Očetov spomin«, potem igre slovanskega repertoarja. »Dramatično društvo« bode posebno gojilo opero. Razun oper lanskega repertoarja se bodo pele g. V Parme izvirna opera »Urh, grof Celjski«, Smetanova »Poljub«, poljska opera »Halka«, Mozartova »Čarobna piščal«, »Trovatore«, »Marija Rohanska« itd. Tudi za epero je angažovanih več novih močij. Tudi za to sezono »Dramatično društvo« otvori predplačo na sedeže. — Naznanila se sprejemajo v stari čitalniški trafiki.

(Razstava cerkvene obleke) v Celovcu, katere je izdelalo za revne cerkve društvo, vednega čiščenja Najsvetejšega, otvorila se je dne 14. t. m. Razdelilo se bode obilo lepih cerkvenih oblačil, med drugim 22 mašnih oblačil, 4 pluvijali in posebno mnogo cerkvenega perila. Dohodkov je imelo omenjeno društvo 3651 gld. 65 kr., stroškov pa 3726 gld. 57 kr. Na čelu društva je vč. g. o. dr. Al. Cigoj O. S. B.

(Goriške novice.) V Dornbergu je zadel mrtvoud že 40 let službujočega g. učitelja Ignacija Križmana. — Društvo »Sloga« otvori letos tretji otroški vrt pod Kostanjevico v Gorici. Goriški Slovenci žrtvujejo za slovenske šole v Gorici. — Neki vojak je potoval iz Loga čez Predil. Po nesreči je padel in si zlomil vrat. V Prvačini

je nekemu dečku odtrgal dinamit več prstov na roki. — Vikarjem na Srpenici je imenovan č. g. Matija Ivandič, kaplan v Tolminu.

(Sneg) je dné 10 t. m. padel po več gorah na Koroskem, zlasti na Peci. Drugod je slana napravila obilo škode.

(Zabavni prijateljski večer v rekodelskem domu) je ta teden v torek namesto v sredo (kvaterno).

Telegrami.

Dunaj, 17. septembra. Poveljnik družega voja, feldcajgmajster baron Schönfeld, je dodan nadvojvodi Albrehtu v razpolago. Poveljnik prvega voja v Krakovem, grof Uexkull-Gyllenband, je imenovan poveljnikom družega voja na Dunaju in podmaršal baron Albori poveljnikom prvega voja v Krakovem.

Budimpešta, 17. septembra. V ogerskem odseku za vnanje stvari bode dne 19. t. mes. grof Kalnoky razkladal vnanjo politiko.

Budimpešta, 17. septembra. Cesar je zjutraj ob peti uri 10 minut odpotoval v Nagymaros.

Budimpešta, 17. septembra. Delegacije avstrijske budgetni odsek začel je posvetovanje o budgetu ministerstva vnanjih stvari. Poročevalec Dumba proseč pojasnil o Bolgariji in Srbiji. — Pacak pravi, da je on proti dovolitvi budgeta, ker tira skupna vlada Čehom nesimpatično trodržavno politiko in je Kalnokysokriv, da se je poostiril zamotani notranji položaj avstrijske države z izjemnim stanjem na Češkem. Grof Zedwitz, Russ in Lupul temu ugovarjajo in oporekajo, da bi bil Pacak govoril v imenu češkega naroda. Ko je Pacak še odgovoril, spregovori grof Kalnoky. Njegov govor je trajal tri ure in je bil z odobravanjem vsprejet.

Budimpešta, 17. avgusta. Po polnoči je začelo goreti v delavni za stroje v ladijedelnici na Novopeštanski cesti, ki je lastnina eskomptne in menične banke. Ogenj se je tako hitro širil, da ni bilo misliti, da bi oteli

delarno in požarna bramba je le gledala, da omeji požar. To se je posrečilo v jedni uri. Od delarne niso ostali niti vsi zidovi. Kako je začelo goreti, se še ne ve. Škoda je velika, ali zadene le zavarovalnice.

Atene, 16. septembra. Včeraj je bil v Lakridi hud potres.

Varzin, 16. septembra. Mnogobrojni gostje prišli so obiskat kneza Bismarka.

Peterburg, 17. septembra. Cesar je odpotoval z rodbino v Spalo.

Tanger, 17. septembra. Angleškega in danskega podkonzula so blizu Casablanke napali Maročani na cesti in ju oropali.

St. Johns, 17. septembra. Parnik Falson vrnil se je s člani Pearyjeve polarne ekspedicije v Bowdoinski zaliv na Grönlandiji. Ekspedicija se je morala vrniti zaradi mraza in ker so skoro vsi psi, ki so vozili sani, zmrznili.

Honkong, 17. septembra. Ustavilo se je nabiranje Evropecev za kitajsko mornarico.

60.000 gld. znaša glavni dobitek levovskih srečk, kateri se s samo 10% odtegljem v gotovini izplača. Na to o zarjamo naše častite čitatelje, da je žrebanje **27. sept.**

Umrli so:

15. septembra. Liza Rupnik, kuharica, 50 let, Kravja dolina 11, ostarelost.

V bolnišnici:

15. septembra. Franc Koblar, delavec, 26 let, sepsis.

V vojaški bolnišnici:

15. septembra. Konrad Hofbauer, brambovec, 24 let, driska.

Tujci.

14. septembra.

Pri **Slonu:** Etzinger, Kulka, Gottlieb, Pick, Wolf z Dunaja. — Schuh, Kautz iz Trsta. — Carbucichio, Pach iz Pulja. — Havas iz Velike Kaniže. — Roth iz Kočevja. — Fritsch, Hübner iz Jablonca. — Alešovec iz Opatije. — Schlich iz Lipsije. — Rak z Reke. — Teveles iz Prage.

Zahvala.

Ob priliki svoje zlate maše dobil sem od prijateljev svojih toliko čestitk pismenih in brzojavnih, da mi ni mogoče vsakemu posebej odgovoriti. Dovoljeno mi bodi, da se tem potom vsem, ki so se me spominjali ob tej slovesni

priliki, vzlasti svojim čč. gg. sobratom, sošolcem, faranom najiskreneje zahvalim, želeč vsem za njih prijateljsko ljubeznjivost obilo blagoslova božjega.

Fr. Vohino,

župnik.

489 1-1

Katoliška Tiskarna v Ljubljani javlja ceaj. imejateljem ljubljanskih tiskarn in njihovim sodelavcem tužno vest, da je umrl večletni nje sotrudnik, gospod

Adalbert Jallen

črkostavec

včeraj v nedeljo, dne 16. t. m., dopoldne ob 11. uri po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 44letni dobi.

Pogreb, katerega naj se blagovolé udeležiti tovariši in prijatelji pokojnika v obilem številu, bode jutri v torek, dne 18. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Vodnikovih ulicah št. 6.

R. I. P.

V Ljubljani, dne 17. sep. 1894.

Hiša za 7000 gld.

v Ljubljani v Lingerjevih ulicah št. 7 se prodá. Povpraša se v tej hiši v II. nadstropju, ali pri dr. Papežu v Ljubljani. 481 3-2

Predzadnji teden!

Glavni dobitki 60.000, 10.000, 5.000 gld.

v gotovini le z 10% odbitka.

Levovske srečke à 1 gld. priporoča

„MERCUR“ menjalnična delniška družba
309 2 na Dunaju, Wollzeile 10. 418 18

Le še malo predstav.

Cirkus Henry

v Ljubljani, v začetku Lattermannovega drevoreda.

Danes v ponedeljek dné 17. septembra 1894

ekstra predstava.

Nastop dunajskega salonskega atleta gospoda **Ferdinanda Knapp-a**. — **Gostna igra I. dunaške ženske godbe** pod vodstvom znanega impretarja **Ullmann-a** (parodija 6 klovnov). — **Cherasmin** triletni plavec-valah, izučen kot ogojen konj, s katerim predstavlja gospod **Ernesto**. — **Rodbina Léo**, specialiteta prve vrste. — Nastop vseh najetih umetniških sil. — Komični intermezzo klovnov.

Predzadnji pot!

Pepeluška

ali: „stekleni pantofelj“.

Velika sijajna pantomima, katero po motivih enake pravljice v pantomimo araužuje c. kr. baletni mojster pl. Smitten v 3 oddelkih, izvaja pa 50 tukajšnjih otrok, dečkov in deklic, od 3 do 6 let.

Pol ure pred predstavo koncert, katerega izvaja domač orkester.

Jutri v torek dné 18. septembra 1894 488 1

Velika predstava.

Dunajska borza.

Dné 17. septembra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 05 „
Avstrijska zlata renta 4%	124 „ 80 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 „ 80 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 80 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 „ 95 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1025 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	371 „ 75 „
London vista	124 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „ 95 „
20 mark	12 „ 18 „
20 frankov (napoleonondor)	9 „ 88 „
Italijanski bankovci	45 „ — „
C. kr. cekini	5 „ 88 „

Dné 15. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 „ 25 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 „ 40 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 „ 40 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 „ 50 „
Dunavske vranavne srečke 5%	127 „ 50 „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ 25 „
Posojilo goriškega mesta	— „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	67 „ 40 „
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 „ 60 „
Priporitetne obveznice državne železnice	222 „ — „
„ južne železnice 3%	159 „ 25 „
„ južne železnice 5%	128 „ 50 „
„ dolenskih železnice 4%	98 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. — kr
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 60 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	52 „ — „
Ljubljanske srečke	25 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170 „ 30 „
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3290 „ — „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	490 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	113 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	76 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	86 „ 70 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	177 „ — „
Papirnih rubljev 100	134 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnic.